

شبکه زنان افغان

نشریه

سال اول، شماره 6، نوامبر/ 2014

پیام تسلیت

شبهه زنان افغان حادثه اخیرانتحاری در ولایت پکتیکا را که جان ده ها جوان و هموطن ما را گرفت و بار دیگر مردم ما را سوگوار ساخت، شدیداً تقییح نموده، برای دوستان، وابسته گان، و ملت عزیز افغانستان عرض تسلیت مینماید.

"انا لله و انا الیه راجعون" روح شان شاد و مکان شان بهشت برین باد!

همچنان برای مجروحان این حادثه المناک تندرستی کامل از بارگاه ایزد منان استدعا نموده، و همه دست التجا به درگاه باری تعالی بلند کرده تا به این ملت بیچاره رحم فرماید و سایه مرگ و غم را از این سرزمین دور سازد. "آمین"

صاحب امتیاز: شبکه زنان افغان

مدیر مسوول: محمد الیاس حاتمی

۰۰۹۳۷۷۷۷۴۳۰۹۳

تحت نظر هیأت تحریر

صفحه آرا: فرهاد حکیمی

۰۰۹۳۷۷۴۵۰۱۶۸۳

چاپ: مطبعه حکیمی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

نشانی اینترنتی:

newsletter@awn-af.net

وبسایت: www.awn-af.net

آدرس: کارته پروان سرک جوار لیسه نادریه

کوچه فرعی اول دست راست خانه شماره ۲۲#

شبکه زنان افغان

بخش پروگرام

تمویل کننده: کمک‌های کشور استرالیا AUSAID

دربرگاه‌های این نشریه

سرمقاله

نقش مشارکت زنان در امور اجتماعی / ص ۱

وضعیت بانوان دانشجو در افغانستان / ص ۲

بزرگترین برنامه توانمندسازی زنان افغان آغاز یافت / ص ۳

نشست مشورتی پیرامون قانون منع خشونت علیه زنان / ص ۳

راه اندازی کارگاه آموزشی در رابطه به سیستم مدیریت بانک اطلاعاتی / ص ۴

دیدار گروه زنان از شبکه زنان افغان به هدف تبادل افکار بین هم / ص ۴

زنان از افزایش خشونت و نبود امنیت برای زنان و کودکان افغان نگران

اند / ص ۵

حمایت شبکه زنان افغان و انستیتوت دیموکراسی ملی از نامزدان

بازنده‌ای شوراها و ولایتی / ص ۵

دیدار شبکه زنان افغان از خانواده های شهدای حمله انتحاری بالای

شکریه بارکزی نماینده مردم در مجلس نمایندگان / ص ۶

کارگاه آموزشی پیرامون شیوه‌ها و انکشاف ابزار تحقیق / ص ۶

برگزاری جلسه ربع وار گروه دادخواهی شبکه زنان افغان در ولایت

هرات / ص ۶

معرفی اعضای شبکه:

- نهاد خدمات حقوقی زنان افغان (AWRO) / ص ۷

- موسسه زنان افغانستان نوین (نوا) (NAWA) / ص ۸

د اوسلو ناسته د افغان بنخو حقونه او پیاوړتیا په لور / ص ۹

Afghan Women Envision for Better Afghanistan

Post 2014 / P 14

سر مقاله

به مناسبت روز جهانی رفع خشونت علیه زنان

خشونت معضل جهان شمول و در حین حال هاد برای همه مردم سراسر دنیا است. این معضل که به فرهنگ و محیط اجتماعی هر جامعه گره خورده است، نوعیت جداگانه ای از قبیل خشونت های جسمی و روانی، جنسی، خانوادگی، حقوقی، اقتصادی، اجتماعی، قانونی و فرهنگی به خود گرفته است و بیشتر از دیگران زنان متاثر از خشونت هستند. چنانکه بر اساس ارزیابی سازمان ملل متحد حدود هفتاد درصد زنان در سطح جهان، دست کم یکبار در زندگی شان هدف آزار جنسی، بدنی و روحی قرار گرفته اند.

زنان افغان از خشونت در امان نبوده و بر روزگار آنان سایه افکنده است، حتا که سرخط خبرها را در کانون رسانه های کشور و خارج از کشور رقم زده است. خشونت علیه زن افغان بیشتر ریشه در اعمال عنعنات ناپسند دارد و به بهانه های عدم رعایت ارزش های عنعنوی زنان به شدیدترین شکل تبه می شوند، که رويه افزایش است و چالش بزرگی به حکومت و نهادهای جامعه جهانی به ارمغان آورده است.

ازدواج های اجباری و زود هنگام، در بد دادن دختر، خرید و فروش زنان و دختران، تن فروشی اجباری، خشونت مبنی بر جنسیت و دیگر نوع خشونت های استند که در قاموس خشونت علیه زن افغان به آنها اشاره شده است. هرچند تلاش های در جهت کاهش حداقل این نوع خشونت ها از طرف حکومت و نهادهای جامعه جهانی صورت گرفته است، اما نتیجه ای مطلوب در پی نداشته است.

از سوی هم شمار زیادی از زنان افغان از حقوق بشر و آزادی های اساسی خویش آگاه و بهرمنند نیستند که خود در رشد سریع خشونت علیه زن در افغانستان افزوده است، و برای ریشه کنی و محو خشونت باید راهکارهای مناسبی را جویا شد؛ از جمله بالا بردن آگاهی عمومی و شعور اجتماعی، کناره گیری از مصونیت مجرمان از مجازات، تحکیم و توسعه پایه های قانونی حمایت از حقوق زن، بسیج سازی مردم به ویژه شامل ساختن علمای دین در راستای محو خشونت علیه زنان افغان موثر بوده می تواند.

از ۲۵ نوامبر روز جهانی رفع خشونت علیه زنان در حالی در افغانستان برگزار می شود که این موضوع تکلیفی برای جامعه جهانی عنوان شده است و نگرانی خویش را نسبت به رشد روز افزون خشونت علیه زنان در افغانستان ابراز کرده است. زنان افغان از دولت، جامعه جهانی، و نهادهای جامعه مدنی می خواهند که برای کاهش خشونت علیه زنان در سطح کشور، اقدامات لازم و پیگیرانه را روی دست گیرند.

محمد الیاس حاتمی

مدیر مسوول

نقش مشارکت زنان در امور اجتماعی

ریاض الدین خلیل زاده
مسول بخش مالی شبکه زنان افغان

جهان امروز با واکنش های ناشی از بحران اقتصادی، فرهنگی، قومی و سیاسی که به صورتهای گوناگون ظاهر می شود، همراه است. در جوامع که غلبه بر بحرانها هدف تمامی سیاستمداران می باشد، توجه همه جانبه به مشارکت زنان در عرصه های اجتماعی و سیاسی، و حتا در مبدای کار آنان قرار گرفته است؛ زیرا تجربه تاریخ گذشته عملا ثابت ساخته، که بی اعتنائی به این نیرو و بر شدت بحرانها افزوده است.

علت عقب ماندگی زنان در بیشترین بخش ها و کشورهای جهان به مانند افغانستان این است که زنان نقش محدودی در جامعه فعال دارا بوده و سهم کمتری را در امورات مهم جامعه ایفا می کنند.

مفهوم مشارکت از نظر دانشوران، مشارکت عبارت از اشتراک و شریک شدن زنان و مردان به شکل فکری - عملی در توسعه و تکامل جوامع بشری می باشد.

مشارکت اجتماعی زنان در توسعه اجتماعی، هم هدف بوده و هم وسیله به شمار می رود؛ زیرا مشارکت در آن اموری که مناسب حال هر کس است حق منحصر به فرد نیست؛ بل باید برای همه افراد فراهم شود، و وسیله ای برای تحقق عدالت اجتماعی، و بهبود کیفیت زندگی باشد. پس تا زمانی که همه افراد جامعه فرصت واقعی برای مشارکت در توسعه اجتماعی کشور و جهان نداشته باشند، عدالت اجتماعی نمیتواند تحقق پذیرد.

برخی از مخالفان اسلام می پندارند که اسلام، زن را انسان کامل نمیداند، بلکه او را طفیلی مرد میدانند که تنها برای فراهم آوردن آسایش و راحت مرد خلق شده است و آنان از عقل کامل نیز برخوردار نیست؛ اما اگر کتب تاریخ و سیرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم را در مورد زنان مطالعه کنیم در میابیم که چنین مشکلی و نظریه در اسلام وجود ندارد.

با بررسی تاریخ صدر اسلام در میابیم که در جامعه زنان همیشه حضور سیاسی و اجتماعی داشته و هیچگاه پیغمبر اسلام و یا دیگر مسلمانان، نه تنها آنان را از انجام این امور باز نمی داشتند بلکه در سهم گیری آنان تاکید هم میکردند. پس بدانیم این را که زنان حق تعلیم و تربیت، حق اقتصادی، حق مالکیت، حق کار، حق قضاوت و از حق شهادت دادن برخوردار هستند.

مصاحبه با استاد شهلا فرید استاد دانشگاه و عضو هیئت مدیره شبکه زنان افغان

در ارتباط به وضعیت بانوان دانشجویان در افغانستان

نشریه: وضعیت دانشجویان به ویژه دانشجویان طبقه اناث را چگونه ارزیابی می کنید؟

شهلا فرید: به نظر من در کل دانشجویان در افغانستان با یک نظام ناقص تحصیلات عالی دست و پنجه نرم می کنند، که از مرحله اخذ امتحان کانکور آغاز می شود و تا زمانیکه به عنوان دانشجو در یکی از دانشکده‌ها حضور میابد. در مجموع نظام موجود در دانشگاه های افغانستان با

معیارهای جهانی برابر نبوده و اگر مشخصا تمرکز روی دانشجویان طبقه اناث داشته باشیم این گروه از دانشجویان مشکلاتی زیادی را روبرو می شوند؛ چنانکه چهارسال قبل از امروز پژوهشی در محوطه ای دانشگاه کابل به هدف اینکه آیا طبقه اناث (استادان، کارمند و دانشجویان) در محوطه ای این دانشگاه مشکلاتی از قبیل خشونت های اجتماعی، آزار و اذیت جنسی و دیگر نوع مشکلات را دارند یا نه؟ با توزیع پرسشنامه ها دریافتیم که در حدود ۹۰ درصد از طبقه اناث به ویژه دانشجویان اناث پذیرفتند که آزار و اذیت جنسی را در داخل دانشگاه های افغانستان تجربه کرده اند که این موضوع شخصا برای خودم بعنوان فعال زن بسیار تکان دهنده بود. به هر حال مشکلاتی که مختص به دختران است ناشی از بد رفتاری با آنان چه در سطح صنف و یا برون از صنف و حتا شامل رفت و آمدهای که از خانه الی دانشگاه دارند می شود.

نشریه: چگونه با این مشکلات موجود فرا راه دانشجویان مبارزه کرد؟

شهلا فرید: یک راه مبارزه با این مشکلات بلند بردن سطح آگاهی یا تغییر دیدگاه مردانه ای دانشجویان پسر و استادان مرد که در داخل دانشگاه و حتا به سطح مدیریت دانشگاه است. از این لحاظ ما باید ذهنیت آنان را در قبال دختران دانشجو تغییر دهیم، تا به این فکر نشوند که با ورود دختر به دانشگاه رهبری دانشگاه مالک وی است؛ ولی آنان باید بدانند که خانواده های این دانشجویان با اعتماد کامل دختران خویش را به دانشگاه می فرستند. لذا ضرور است که اتحادیه های دانشجویان در دانشگاه های افغانستان شکل بگیرد و این اتحادیه ها خودجوش باشند تا خود دانشجوی دختر بتواند خواسته های خود را به مدیریت دانشگاه و حتا به سطح مقام وزارت تحصیلات عالی در جریان بگذارد، تا زمانیکه مورد آزار و اذیت های مختلف قرار میگیرند با یک دست واحد و با یک حرف واحد بتوانند از خود دفاع کنند.

نشریه: خواست شما از سران حکومت در زمینه ای فراهم سازی فرصت های تحصیلی برون از کشور برای دانشجویان چه است؟

شهلا فرید: در مجموع خواستی را که از سطح رهبری دولت افغانستان برای زنان افغانستان به ویژه برای دانشجویان دختر دارم این است که بیشتر یک نوع همکاری های تشویقی با دختران صورت گیرد؛ چون که دختران به تناسب پسران حدودا ده سال عقب هستند تا بتوانند این مدت پسمانی را جبران کنند. لذا ضرور است که کشورهای که مشخصا برای دخترها بورسیه تحصیلی فراهم می کنند، کوشش کنند که به همان سان به خود دانشجو بورسیه را بدهند و بیشتر بورسیه ها در سطح رهبری زمانش میگذرد که بعدا در دسترس دانشجویان قرار میگیرد.

فکر میکنم که رهبری جدید نوع انسجامی را در کارهای وزارت تحصیلات عالی بوجود بیاورد تا این انسجام سبب شود که از بورسیه های تحصیلی که برای جوانان داده میشود هم دانشجوی دختر و هم دانشجوی پسر به تناسب ظرفیت مستفید شوند. بورسیه ها به کسانی توزیع شود که ظرفیت لازم را داشته باشند و تمامیت با دانشگاه های زنانه جهان قایل شود که تا آنها امکانات خویش را به دسترس دختران دانشجوی افغان واگذار کنند.

بزرگترین برنامه توانمندسازی زنان افغان آغاز یافت

۸ نوامبر ۲۰۱۴

سفارت امریکا در کابل میزبان تجلیل از گشایش بزرگترین برنامه ای این کشور برای زنان افغان در افغانستان تحت نام پروموت یا برنامه توانمند سازی زنان بود. این برنامه که یکی از برنامه های بزرگ امریکا برای توانمندی زنان افغان است، از طریق اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) برای پنج سال با هزینه دوصد و شانزده میلیون دالر در افغانستان عملی می شود. مسولان اداره انکشاف ایالات متحده امریکا هدف راه اندازی این برنامه را ارتقای توانمندی های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی هفتاد و پنج هزار زن بین سنین هژده تا سی سال عنوان کرده اند.

امیدواری کرده و خواهان گسترش آن به بیرون از شهرها شد: "من می دانم که این برنامه برای رهبران جوان است، اما ما نیاز داریم که این برنامه را به بیرون از شهرها هم انتقال دهیم". برنامه مشترک امریکا و افغانستان برای توانمند سازی زنان در حالی آغاز می شود که طی سیزده سال اخیر زنان و دختران افغان با وجود چالش های امنیتی، اجتماعی و فرهنگی دستاوردهای را به ارمغان آورده اند که بسنده نبوده و اگر به زنان فرصت سهم گیری بیشتر در عرصه سیاست و بازرگانی داده شود، افغانستان شاهد رشد چشمگیر اقتصادی خواهد بود.

حسینه صافی رییس اجرایی شبکه زنان افغان از راه اندازی این برنامه ابراز

نشست مشورتی پیرامون قانون منع خشونت علیه زنان

۱۱ نوامبر ۲۰۱۴

مشروعیت قانون منع خشونت علیه زنان باهم شریک ساختند و در جستجوی راه

در نشستی که شبکه زنان افغان با جمع از اعضای نهادهای جامعه مدنی در مقر این شبکه داشت، روی یافته های جدید از وضعیت قانون منع خشونت علیه زنان بحث صورت گرفت. در این نشست اشتراک کنندگان تحلیل های سه گانه ای خویش را در مورد

حل ها شدند. در حاشیه ای این نشست بحث روی سهم بیست و پنج درصدی زنان در انتخابات به سطح ولسوالی ها صورت گرفت. در پایان این نشست اشتراک کنندگان تصمیم بر تشکیل فوری کمیته هیئت مدیره و اعضای آن گرفتند تا در مورد عمل کنند.

راه اندازی کارگاه آموزشی در رابطه به سیستم مدیریت بانک اطلاعاتی

۱۶ نوامبر ۲۰۱۴

بخش تحقیق شبکه زنان افغان کارگاه آموزشی را برای شانزده تن از کارمندان نهادهای عضو شبکه زنان افغان به راه انداخت. این کارگاه که به هدف آشنایی اعضای شبکه و کارمندان ساحوی اعضا از سیستم بانک اطلاعاتی شبکه زنان افغان راه اندازی شد، مدت دو روز ادامه یافت. در این کارگاه اشتراک کنندگان در مورد هدف از ایجاد بانک اطلاعاتی، طرز استفاده و سهولت در کار تحقیق با استفاده از این بانک اطلاعاتی آموختند. گفتنی است بخش تحقیق شبکه زنان افغان اخیراً سیستم مدیریت بانکی اطلاعاتی را ایجاد نموده است که به منظور اهداف تحقیق شبکه در سرتا سر کشور استفاده میگردد.

دیدار گروه زنان از شبکه زنان افغان به هدف تبادل افکار بین هم

۱۶ نوامبر ۲۰۱۴

گروه زنان پس از دیدار شان از شبکه زنان افغان با دو نهاد عضو شبکه زنان افغان هر یک نهاد تحقیقاتی و حقوقی زنان و اطفال، و موسسه خدمات حقوقی برای زنان و اطفال افغان نیز دیدار کردند.

شبکه برای برداشتن موانع سد راه اشتراک سیاسی زنان، نقش زنان و جوانان در مدیریت، ارتباطات شبکه زنان افغان با سایر نهاد ها و کارکرد مشترک شان، همکاری داخل ولایتی و دادخواهی آگاهی حاصل کردند. گفتنی است این

گروه ۲۵ نفری کارکنان زن در کمیته سویدن برای افغانستان که از ولایات بلخ و کندز جمع شده بودند، برای آگاهی بیشتر و تبادل افکار بین هم از شبکه زنان افغان دیدار کردند. در این دیدار آنان در مورد شبکه زنان افغان، دستاوردها، راهکارهای

زنان از افزایش خشونت و نبود امنیت برای زنان و کودکان افغان نگران اند.

۱۷ نوامبر ۲۰۱۴

در کنفرانس مطبوعاتی که از طرف شبکه زنان افغان برگزار شد، این شبکه با نشر اعلامیه ای مطبوعاتی رخدادهای اخیر خشونت در برابر زنان و کودکان و حملات بالای زنان را شدیداً تفتیح کرده، و از حکومت افغانستان خواهان پیگیری و مجازات عاملان این گونه رخدادهای شد. در متن این اعلامیه زنان خواستار توجه جدی حکومت افغانستان در موارد زیر شده اند:

- موقف واضح و عملکرد جدی ریاست جمهوری افغانستان در مورد هر نوع خشونت و حمله بالای زنان و کودکان.
- تطبیق قانون منع خشونت علیه زن را جدی گرفته و مرتکبین قضایای اخیر را به اشد مجازات محکوم نماید.
- مطابق تعهدات ملی و بین المللی، باید برای قربانیان این نوع جنایات در زمینه فراهم سازی مساعدت های مادی، معنوی و صحتی مسوولیت خویشرا اداء نماید.
- در ایجاد سیستم حمایتی جهت تقویت امنیت زنان رهبر و کارکن و بهتر سازی مصئونیت اجتماعی به ویژه بهتر ساختن حمل و نقل عامه به ویژه در ساعات غیر رسمی برای تمام زنان قدم های عملی بردارند.
- کمیسیون مستقل حقوق بشر و نهادهای مدنی در سرتاسر کشور در زمینه ریشه یابی این جرایم تحقیق نموده، پیشنهادات عملی خویش را برای کاهش دادن این عنعنات ناپسند و تطبیق قوانین نافذ به حکومت افغانستان پیشکش نمایند.

حمایت شبکه زنان افغان و انستیتیوت دیموکراسی ملی از نامزدان بازنده ای شوراهای ولایتی

۲۰ نوامبر ۲۰۱۴

در برنامه ای که به مناسبت حمایت از نامزدان بازنده ای انات شوراهای ولایتی در دفتر انستیتیوت دیموکراسی ملی برگزار شد، به تعداد ۳۲ تن این نامزدان از ولایات کاپیسا، پروان، پنجشیر، لوگر، میدان وردک، غزنی و کابل دعوت به عمل آمد. در این برنامه پیرامون انتخابات سال ۲۰۱۴ ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی در افغانستان گفتگو صورت گرفته و چالش های عمده این روند را یادآور شدند. همچنان در رابطه به حفظ اشتراک سیاسی برای رشد شخصیت آنان بحث نموده و شبکه زنان افغان را یگانه منبع جهت اشتراک سیاسی زنان عنوان کردند.

دیدار شبکه زنان افغان از خانواده های شهدای حمله انتحاری بالای شکره بارکزی نماینده مردم در مجلس نمایندگان

۲۳ نوامبر ۲۰۱۴

کارمندان و جمعی از اعضای شبکه زنان افغان جهت غم شریکی و عرض تسلیت به خانواده های شهدای حمله انتحاری که خانم شکره بارکزی نماینده ای مردم در مجلس نمایندگان را مورد هدف قرار داد، دیدار کردند. این حائنه جان شماری از هموطنان از جمله غلام ربانی کارمند شرکت ابن سینا و قدسیه دانشجو و حافظ قرآن را گرفت، که شبکه زنان افغان و دفتر مسلم هندز یکی از اعضای فعال این شبکه جهت غم شریکی و حمایت از این خانواده ها با ایشان دیدار و کمک نقدی کردند.

کارگاه آموزشی پیرامون شیوه ها و انکشاف ابزار تحقیق

۲۴ نوامبر ۲۰۱۴

بخش تحقیق شبکه زنان افغان کارگاه آموزشی چهار روزه را به هدف ارتقای ظرفیت کارمندان خویش و سایر نهادهای عضو در مقر این شبکه راه اندازی کرد. در این کارگاه اعضای شبکه که از ولایات و نهادهای مختلف شرکت کرده بودند روی شیوه ها و انکشاف ابزار تحقیق آموزش دیدند، تا اعضای که در ولایات فعالیت می کنند توانایی طرح و دیزاین یک پژوهش کامل را از مرحله ابتدائی الی اخیر آن که تهیه گزارش است را دریابند. در پایان این کارگاه تقدیرنامه برای اشتراک کنندگان نیز اهداء شد.

برگزاری جلسه ربع وار گروه دادخواهی شبکه زنان افغان در ولایت هرات

۲۵ نوامبر ۲۰۱۴

جلسه ای ربع وار شبکه زنان افغان در ولایت هرات با حضور آقای محمد یما امینی رییس دارالانشاء شورای عالی صلح ولایت هرات و جمعی از نهاد های دولتی و مدنی برگزار شد. در این جلسه که تعداد شرکت کنندگان به ۴۱ تن میرسید، روی مشکلات، موانع، و موفقیت های گروه دادخواهی شبکه زنان افغان سخنرانی کردند. رییس دارالانشاء شورای عالی صلح از فعالیت های این شورا در قبال زنان یادآور شده و خواست گروه دادخواهی شبکه زنان افغان را مبنی بر افزایش شمار زنان در شورای صلح پذیرفته و گفت که در این عرصه قبلا به ریاست شورای عالی صلح در کابل پیشنهاد کردیم. در این جلسه شورای عالی صلح از این قدم گروه دادخواهی شبکه زنان افغان قدردانی کرده و به افزایش زنان در این شورا وعده سپرد.

نهاد خدمات حقوقی زنان افغان

Afghan Women's Rights Organization

نهاد خدمات حقوقی زنان افغان (AWRO) به عنوان یک نهاد غیردولتی، غیروابسته به احزاب سیاسی و غیرانتفاعی، با هدف تقویت فرهنگ مردم سالاری، حقوق بشر، نهادینه کردن فرهنگ دموکراسی در افغانستان، تأمین حاکمیت قانون و ایجاد دولت متعهد و پایبند به این ارزش‌ها، از طریق دادخواهی، هماهنگی و افزایش ظرفیت جامعه مدنی، در ماه حوت سال ۱۳۸۵ خورشیدی، مطابق با ماه فبروی سال ۲۰۰۷ میلادی، تأسیس شد. این نهاد در تمام ولایات افغانستان فعالیت دارد و دفتر مرکزی آن در کابل و در ولایات هرات، ننگرهار، پروان و لغمان نیز دفتر ساحوی دارد.

نهاد خدمات حقوقی زنان افغان، زمینه‌ساز هم‌آهنگی هر چه بیشتر، ارتباطات، گفت‌وگو، برنامه‌ریزی و گسترش روابط سازنده میان دولت، نهادهای جامعه مدنی و مردم است و می‌کوشد در تقویت جامعه مدنی، دموکراسی و حقوق بشر، موثر باشد؛ از این روی نهاد خدمات حقوقی زنان افغان، خدمات تحقیقاتی و مشورتی را بر اساس پالیسی و برنامه‌های مشخص، به ویژه درباره حقوق زنان افغان، دسترسی به عدالت، صلح‌پروری و حل مسالمت‌آمیز منازعات، مبارزه با فساد اداری، تقویت حکومت‌داری خوب، دسترسی به معلومات حساب‌دهی و شفافیت اجتماعی را در سطح ملی، برنامه‌ریزی و اجرا کرده است.

در ضمن این نهاد (AWRO) پروژه‌های انکشافی-اجتماعی را در مسایل دسترسی به عدالت، حقوق بشر، تقویت دموکراسی، در مارچ سال ۲۰۱۲ میلادی در ولایات لغمان، ننگرهار، کنر و کابل تطبیق نمود و از طریق آن به منظور مباحثه و گفت‌وگو در مورد منازعات، نیز ۱۶ گروه دادخواهی را تأسیس کرد و در کنار آن ۱۲۰۰ تن از مردم عام جامعه و دانشجویان دانشگاه‌ها اعم از قشر اناث و ذکور را در مورد حقوق بشر و دسترسی به عدالت، دادخواهی و همچنان ۱۰۰۰ تن دیگر از شهروندان را در مورد حقوق کودک، قانون اساسی افغانستان، حقوق مدنی، حاکمیت قانون و آگاهی از عدالت آموزش داد.

(AWRO) از سپتامبر سال ۲۰۱۳ میلادی، در عرصه‌های دادخواهی، حساب‌دهی شفاف، حکومتداری خوب و مبارزه با فساد اداری در ولایات پروان، ننگرهار و کابل فعالیت و دست‌آوردهای داشته که از این طریق اعضای ۶۰ نهاد جامعه مدنی را در ولایات نامبرده آموزش میدهد که توأم با آن ۱۱۲۵ تن از مردم محل به ویژه جوانان نخبه نیز در زمینه مورد نظر مستفید می‌شوند.

موسسه زنان افغانستان نوین (نوا)

New Afghanistan Women Association (NAWA)

موسسه زنان افغانستان نوین در جنوری سال ۱۹۹۹ میلادی در زمان طالبان در کابل تاسیس شد. ابتدا در آموزشگاه‌های خانگی صنایع دستی برای دخترانی که دروازه‌های مکتب بروی آنان بسته بود فعالیت می‌کرد، که پس از سال ۲۰۰۲ میلادی در بخش‌های آموزشی و فرهنگی فعالیت‌های گسترده‌ای را آغاز کرد. در سال ۲۰۰۴ میلادی بنام موسسه آموزشی و فرهنگی زنان افغانستان نوین (نوا) ثبت وزارت اقتصاد گردید. نوا عضو شبکه زنان افغان و هم‌ثابت وزارت امور زنان می‌باشد.

نوا همیشه تلاش کرده است تا پروژه‌هایی را طرح کند که از یک سو ذهنیت خشونت‌آمیز مردسالاری حاکم بر خانواده‌ها را تغییر دهد و از سوی دیگر زنان را از حقوق‌شان آگاهی دهد تا آنان بتوانند در برابر حقوق‌شان دفاع کنند و هم‌توجه جامعه را جلب کنند این‌که زنان و مردان نزد خداوند کرامت دارند و جز برتری‌شان در تقوای آنان است.

در پروژه‌های که از طریق حریر پرودکشن کانون فرهنگی آموزش تیوریک حقوق اسلامی و مدنی زنان مربوط موسسه نوا، برای رسانه‌های تصویری و صوتی از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۳ میلادی تنظیم گردیده است، تقریباً در حدود ۳۰۰ برنامه تلویزیونی، ۱۰۰ برنامه رادیویی، سپات‌های رادیویی و تلویزیونی و تهیه فیلم‌های مستند هنری آموزشی طی پروژه‌های مختلف در مورد آزادی و برابری مبتنی بر قانون اساسی - تقویت زنان - ارتقای ظرفیت‌های زنان - تساوی جنس - دسترسی زنان و دختران به حق تعلیم، کار، صحت، سیاست، امور اجتماعی و فرهنگی، مبارزه با خشونت علیه زنان و عنعنات ناپسند، آگاهی از حقوق اسلامی و مدنی زنان در اسناد ملی و بین‌المللی در تلویزیون‌ها و رادیوهای کشور طی میزهای مدور و مصاحبه‌ها با تحلیل و بحث توسط زنان و مردان کارشناس افغان به نشر رسیده است.

موسسه نوا زنان را در جایگاه و مقام عالی‌شان می‌بیند که آنجا دیگر هیچ حرکتی ناشی از خشونت و محدود کردن آزادی زن نباشد، و با این دیدگاه ماموریت خود می‌داند که برای تغییر ذهنیت جامعه جهت پذیرش کرامت انسانی زن و قبول این جایگاه، توسط تولید برنامه‌های رسانه‌ای و آگاهی‌دهی در شوراهای محل و هم‌ارتقای ظرفیت زنان از حقوق اسلامی و بشری‌شان، دادخواهی نماید. موسسه نوا دست‌آوردهای عالی و در مجموع با ارزش برنامه‌های تلویزیونی خود داشته است، که به طور کلی در برگیرنده‌ای آگاهی و آموزش جمعیت‌ها بوده است.

تنظیم پروژه‌های آموزشی برای رهبران زن جوان، دانشجویان و دانش‌آموزان و زنان قره و قصبات دورافتاده‌ای کشور یک بخش عمده‌ای دیگر کارکردهای مفید و مثمر موسسه نوا می‌باشد.

یکی از دست‌آوردهای عالی موسسه نوا این است که برای اولین بار پروژه تحقیقی و تحلیلی تجاوزات جنسی علیه زنان و کودکان را در ۶ ولایت کشور موفقانه انجام داد.

د اوسلو ناسته د افغان بنځو حقونه او پیاوړتیا په لور

"په افغانستان کې د بنځو حقونه او پیاوړتیا" تر سرلیک لاندې په اوسلو ناسته کې د افغانستان د حکومت لور پورې چارواکي، د پارلمان، د افغان بنځو شبکې او د مدني ټولني استازي او همدارنګه د دوه دېرش هیوادونو استازي، دوه اړخیزه موسساتو او نړیوالې مدني ټولني غړي راټول شوي وو. په دې ناسته کې د نړیوالې ټولني په مرسته د افغانستان د پارلس کلنو لاسته راوړنو ته اشاره، د دوامداره پرمختګ پر وړاندې خنډونه پر ګوته، او پر دغو ستونزو او مشکلاتو د لاسپړي کیدو لپاره سپارښتنې او نظریات را غوند کړل شول.

د دغې ناستې مهم پیغام د افغانستان د ملي وحدت حکومت، افغان مدني ټولني او نړیوالو مرستندویه ټولنو ترمنځ دوه اړخیزه ژمنې دي چې د جنډر مساوي د ودې، د بنځو حقونو او بنځو پیاوړتیا لپاره قاطع ګامونه پورته کړل شي.

په دې ناسته کې په ځانګړي ډول په حقوقي او پالیسي په برخه کې لاسته راوړنو ته پاملرنه وشوه:

- د افغانستان اسلامي جمهوري دولت په اساسي قانون کې د بنځو حقونو تدوین
- د افغان بنځو لپاره د افغانستان د حکومت ملي پرمختیایي پلان ۲۰۰۸ – ۲۰۱۸
- د افغان بنځو، سولې او امنیت لپاره د افغانستان د حکومت ملي پرمختیایي پلان (UNSCR 1325)
- د افغانستان د ملي وحدت حکومت ژمنتیا چې د بنځو حقونو او پیاوړتیا ته لومړیتوب ورکړي
- د بنځو پر وړاندې تاوتریخوالي له منځه وړلو قانون

د اوسلو ناستې په ځینو برخو کې مهمو اقداماتو ته چې ښه پایله ترې ترلاسه شوې هم پاملرنه وکړه لکه د افغانستان پارلمان او ولایتي شوراګانو ته د بنځو ټاکل کیدل، د کار په بازار کې د بنځو زیاته ونډه، په ښوونځیو کې زیات شمیر نجونې شاملیدل او د مور او ماشوم په مړینه کې کموالی را تلل.

په دې ناسته کې یادونه وشوه چې په افغانستان کې د بنځو لپاره پرمختګ نیمګړی او ضعیف پاتې دی. ګډونوالو پر دې توافق وکړ چې یوازې د بنځو وضعیت کې ښه والی راوستل د افغانستان مسوولیت نه دی، بلکې سوله او پرمختګ هم اړین دي. د ناستې یا غونډې په ترڅ کې پر ګډونوالو غږ وشو چې خپلې ژمنې عملي کړي او د بنځو او نجونو لپاره پانګونه وکړي.

د بحث په پایله کې د حکومتولۍ، بشري حقونو، عدالت، امنیت، تعلیم او اقتصاد په برخه کې ګټورې سپارښتنې او نظریې ترلاسه کړل شوي.

سیاسي گډون

د بنځو زیات گډون مهم دی. په ټاکنو کې د بنځو لپاره له کوټه سیستم څخه چې د حکومت په ټولو کچو کې د بنځو ثابت استازیتوب تضمینوي تر هغو ورځه استفاده وکړل شي چې ورته اړتیا وي. د بنځو لپاره په پارلمان کې باید له ۲۵٪ څخه زیاته برخه یا کوټه په پام کې ونیول شي.

په دې وروستیو وختونو کې قانون جوړونکیو د ولایتي شوراگانو لپاره د بنځو ونډه ۵٪ او د ولسوالیو شوراگانو ونډه صفر سلنې ته را ټیټه کړه. د دې لپاره چې د اساسي قانون د تعدیل پلان شوی پروسه کې د بنځو استازیتوب تضمین کړل شي، دا ډیره مهمه ده چې په ولایتي او د ولسوالیو شوراگانو کې د بنځو برخه یا استازیتوب کې اصلاحات راوستل شي.

د بنځو مدني پوهه لوړول چې وکیلانې په سمه توګه استازیتوب وکړي او د خلکو اړتیاوو او خدماتو ترسره کولو ته لومړیتوب ورکړي.

له دې چې د هغو بنځو شمیر چې په دولتي ادارو، او امنیتي سکتورونو کې په کار کومارل شوی دي کم دی، باید د ۳۳٪ تر سرحده مثبتې پالیسي تطبیق کړل شي.

د سیاست، مدني ټولني او نورو برخو کې پرځه اړیکې د بنځو د مسایلو په ترویجولو؛ او د نارینه و وکالت کې اغیزناک دي.

مالي مرسته، د هغو تطبیق او د UNSRC 1325 او بنځو چارو لپاره ملي عملي پلانونو څارنه

د بنځو اندیښنې او د بنځو استازیتوب د سولې په هره پروسه کې مهم دي. بنځې باید په مستقیمه توګه د مذاکراتو په ټولو چپنلونو کې برخه واخلي. د سولې خیرې اترې باید له مدني ټولني سره په مشوره ترسره شي.

د بنځو حقونه او د قانون حاکمیت

افغانستان باید په ملي او نړیواله کچه خپلې ټولې ژمنې عملي کړي چې د حقونو مساوي تضمین، تبعیض پای ته ورسوي او د بنځو پر وړاندې تاوتریخوالي مخنیوی وکړي.

په اساسي قانون کې د بنځو حقونو او بشري حقونو په هکله مواد باید محفوظ وساتل شي.

د قانون پر وړاندې له بنځو سره مناسب او له قانون سره برابر چلند

رسمي عدلي سیستم ته د بنځو لاسرسی تضمینول. په قوانینو او مقرراتو کې اختلافات له منځه وړل. د تاوتریخوالي او تبعیض قضایاو پر وړاندې مناسب قانون اقدام کول، نه معافیت.

په ټول سیستم کې د بنځو پر وړاندې تاوتریخوالي له منځه وړلو لپاره د قانون اجرا او څارنې ته وده ورکړل.

د رسمي حقوقي سیستم ظرفیت لوړول چې د جنډر پر اساس رامنځته شویو قضایاو ته رسیدګي وکړي. د ټولو قضایاو پایلې باید وڅارل شي. له بنځو سره حقوقي مرستې زیاتې شي. قربانیانو ته باید طبي او رواني درملنه برابرې او همدارنګه اقتصادي توان یې جبران شي.

له تبعیض سره مبارزه، قضایي سیستم او قانون ته د بنځو په وړاندې د هر ډول تبعیض د له منځه وړلو (CEDAW) کنوانسیون سره مطابقت ورکول.

بنځینه بندیانو ته او همدارنګه له لویو بڼارونو څخه بهر بنځو ته ځانګړې حقوقي مرستې برابرول.

د عدلي سیستم د ظرفیت او سم کار کولو نشتوالي ټول اتباع اغیزمن کړي دي. د ښځو حقونو د تحفظ او د هغوی پر وړاندې تاوتریخوالي او تبعیض سره مبارزې لپاره د عدلي سکتور اصلاحات ضروري دي.

دا ډیره مهمه ده چې د کور ښځې، زده کوونکې او مسلکي ښځې د خونديتوب احساس وکړي. د ښځو لپاره ورځني امنیت پیاوړي کول د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالي مقابل کې حقوقي اقداماتو او ټولنیز مسولیت او سلوک ته اړتیا لري چې د ښځو د حقونو تحفظ وکړي.

هغه ښځې چې په سیاست، مدني ټولني او سوداګرۍ کې مخکښ نقش لري، له خانګري خطر سره مخامخ دي. مناسب او پر ځای اقداماتو ته اړتیا ده چې د هغوی امنیت وساتل شي.

د هیواد په کچه د ښځو د لاسرسي وړ د سرپناه شبکه رامنځته کول چې د موکلینو لپاره امنیت برابر کړي. د سرپناه کانو په هکله د خلکو پوهاوی لوړول او عکس العمل یې معلومول.

تعلیم ته لاسرسي او د هغه کیفیت

هڅه کېږي چې د تعلیم په ټولو کچو کې دښځینه ښوونکیو شمیر زیات کړل شي په خانګري ډول په کلیوالو سیمو کې چې هغه لاسته راوړنې چې له ۲۰۰۱ کال څخه راپدېخوا ترلاسه شوي، لا زیاتي شي. ښځینه ښوونکې تر ډیره حده کمی دي او د ښځینه زده کوونکیو لپاره د رول موډلې نقش لوبوي.

اغیزناک او حساس میکانیزمونه رامنځته کول چې په تعلیمي ادارو او کاري ساحو کې د ښځو له خورونې سره مبارزه وکړل شي لکه مقررات او د شکایتونو میکانیزمونه.

په ټولو کچو کې باید نصاب و آزمويل او ترویج شي چې د ښځو پیاوړتیا او حقونو ته یې درناوی رامنځته شي. نصاب د خورونې او جنډر پر اساس تاوتریخوالي او تبعیض له منځه وړلو لپاره یوه وسیله ده چې د هلکانو او نارینه وو په سلوک کې بدلون راولي.

نه یوازې د لومړنیو زده کړو، بلکې د لوړو زده کړو په برخه کې هم باید پانګونه وشي. په داسې حال کې چې له ۲۰۰۱ کال څخه راپدېخوا په ښوونځیو کې د نجونو شمیر له نیردې هیڅ څخه څلور ملیونو ته لوړ شوی، خو په تناسب یې په لوړو زده کړو کې د ښځو ګډون کم شوی دی. د ښځینه زده کوونکیو لپاره د لیلی نشتوالي تر ټولو لویه ستونزه ده.

له دې چې له نیردې ۸۰٪ څخه زیاتې ښځې نالوستې دي او حساب نشي کولای، دالفبا کمپاین مهم اغیز لري چې د سواد کچه لوړه کړي.

په ټولنه کې ښوونځیو د ښځینه ښوونکیو په استخدام او ساتنه او د نجونو لپاره د تعلیم زمینی برابرولو کې له دې چې منظم ښوونځي نشته، ښه نتیجه ورکړي. د جنډر د زده کړو لپاره د پوهنتون په کچه تخصصي زده کړو ته زمينه مساعدول.

اقتصادي پیاوړتیا

هغه ښځې چې په مسلکي توګه یوه دنده ترسره کوي یا یو تجارت پر مخ وړي، له یو شمیر خنډونو سره مخامخ دي. د مشاورت او لارښوونې تنظیمات ورته اړین دي.

هغه کاروبارونه چې د ښځو لخوا پر مخ وړل کېږي په بریالیتوب سره رامنځته کول یې د مسلکي زده کړو له پلوه اوږدمهاله ملاتړ، د بازار تحلیل او د لاسرسي او صادرولو تصدیق ته اړتیا لري. د سروی او پالیسیو جوړولو له لارې د ښځو اوسني اقتصادي ګډون معلومول چې ښځې په دغو سکتورونو کې پیاوړی کړل شي.

ناروی هیواد د بهرنیو چارو وزارت لخوا

Afghan Women Envision for Better Afghanistan Post 2014

Position Paper on the occasion of London Conference on Afghanistan

13 November 2014

Afghanistan is at a critical juncture; The recent transfer of political power from former president Hamid Karzai to President Mohammad Ashraf Ghani, signing of the Bilateral Security Agreement (BSA) between the Afghan government and government of the United States, signing of Status of Force Agreement (SFA) with NATO and handover of transition process from the international security forces to Afghan National Security Forces are positive steps towards ensuring a sustainable Afghanistan. The London International Conference on Afghanistan will provide the first opportunity for the new Afghan government to share their plans and commitments for implementation of Tokyo Mutual Accountability Framework (TMAF) and other relevant development initiatives. This conference will also be an important platform for the international community to reaffirm their 2012 Tokyo conference commitments, discuss plans for the distribution of aid, and renew their commitment to supporting Afghan women's empowerment.

These shifts will profoundly impact the lives of Afghan women. Despite the gains they have achieved, many still face challenges stemming from insecurity, violence and discrimination. In remote areas, women lack basic rights such as access to education, health and social presence. 2012 and 2013 years were the most violent and challenging for Afghan women, and international media continue to depict Afghanistan as one of the most dangerous countries for women. At the current moment increasing numbers of attacks on employed women have negatively influenced their active participation in politics, economic and public life.

The Afghan Women's Network (AWN) believes 13 years of achievements for the improvement of Afghan women's lives are linked to the support and contribution of the former government and international community. We want to protect these achievements by representing Afghan women in this conference. To that end AWN consulted over 100 women in Kabul and surrounding provinces in developing this paper. We seek to present Afghan women's views, to outline their needs as well as recommended solutions in eight critical areas: 1) Good Governance; 2) Peace and Security; 3) Access to Justice; 4) Political Participation; 5) Economic Development; 6) Healthcare; 7) Education; and 8) Donor support for GIRoA. The following recommendations are intended to inform discussions at the London International Conference on Afghanistan.

1. Good Governance

- Appointing women to decision-making roles within government ministries and independent institutions.
- Consult women in government and civil society in planning, implementation, and monitoring of national and international frameworks to guarantee participation, transparency and accountability on the part of the Afghan government.

- Women's participation leading the fight against administrative corruption for an effective impact should be a priority. More competent women should be given authority and responsibility in Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee and High Office of Anti-Corruption.
- Develop strategies and serious follow up toward the implementation for ending all forms of structural and social discrimination against women.

2. Peace and Security

- Enforcement and implement the National Action Plane for the Women of Afghanistan (NAPWA), Peace, and Security.
- Recruit, retain, and strategically integrate women in the Afghan National Security Forces, including at the decision-making and leadership levels.
- Allocate 20 percent of seats on the National Security Council to women in order to factor gender considerations into National security planning.
- Create an oversight committee including women police and civil society representatives to monitor the appointment and daily work of the Afghan Local Police units.
- Review the performance of the High Peace Council (HPC). This should focus on assessing the level of participation of women in the Afghan peace process. The analysis should identify gaps and advise proposed changes to the HPC structure to assure that experienced and qualified women are being appointed.

3. Access to Justice

- Empower the formal judicial system to contend with administrative corruption that interferes with women's access to justice.
- Support specific strategies and plans to monitor implementation of Elimination of Violence against Women (EVAW) Law.
- Support mechanisms to ratify and implement family law to address elimination of domestic and social violence against women.
- Serious support and practical measures towards ratification and enforcement of regulation to prevent discrimination against women and regulation of prevention of all forms of sexual harassment against girls and women in order to prevent all sorts of discriminations and negative attitude toward women at the National level.
- Guarantee prevention and protection of women and girls from sexual harassment and gender based violence within government institutions, education, higher education and societal platforms through implementation of specific regulation and policy.
- Serious follow up of the legal procedures of perpetrators committing violence, sexual and gender abuse to women, increase the number of women judges at the provincial level, establish elimination of violence against women special courts at the national level and establishment of shelter for women to support women victims of all forms of violence in all provinces.

4. Political Participation

- Provide political and diplomatic support for women-led advocacy organizations to reform the electoral law to increase the quota for women on Provincial Councils from 20% to 25%.
- Increase women's representation to a minimum of 30% within senior leadership positions in the administrative and judicial branches of government.
- Support participation of women at the national, regional and international decision making levels through diplomatic pressures and financial support when needed.
- Support further formation of women's networks for shared learning on local and regional cooperation (that should include women in politics and government).

5. Economic Development

- Increase the participation of women in the Economic High Council of the Ministers to advocate for women's economic empowerment.
- Networking and create links between Afghan Business Women with the GoIRA, private sector and CSOs;
- Provide credit to women, create simplified conditions for women's access to loans (especially for those women who do not own land and properties);
- Develop and increase women's entrepreneurial education and training opportunities (Technical and vocational Trainings);
- Implement economic procedures considering the gender requirements based on urban economic development, rural and regional economic development;
- Support initiatives that provide easier access for women in the labor market.

6. Healthcare

- Develop and increase the number of healthcare centers at the provincial level for women.
- Allocate specific budget for productivity health and prevent maternal mortality.
- Develop healthcare insurance for women especially insurance for numerous cancers.
- Evaluate and improve the quality of healthcare services for women (including psychic healthcare).
- Provide quality health care for women (including psychosocial care).

7. Education

- Inclusion of women in decision-making and managing educational and scientific opportunities.
- Increase women's access to vocational and educational trainings.
- Support the creation of educational opportunities for people with disabilities.
- Promote literacy, higher education, and technical skill building for women.
- Develop and improve the capacity of technical instructors across the country.
- Increase the number of women teachers.

8. International Donor Support for GoIRA

- Encourage support and allocation of gender based budgeting to empower women through government ministries.
- Ensure programming, consultation and funding for women activists and organizations to develop effective, long-term and sustainable programs for women across the country.
- Support the inclusion of women in implementing and monitoring women focused programs to ensure the transparency of Tokyo Mutual Accountability Framework (TMAF) implementation focus.
- Make funding for the Afghan government conditional on attention to gender and inclusion of women, with a particular focus on women and the justice sector.

صلح و امنیت آرزوی ما است.

Peace and security is our hope.